

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN VIESTI HALLITUS- NEUVOTTELUIHIN - TÄTÄ EMME HALUA

Kevät 2023

AMKE

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Valtiovarainministeriön julkisen talouden meno- ja rakennekartoituksessa (2023), opetus- ja kulttuuriministeriön virkanäkemyksessä tulevan hallituskauden valinnoista (2023) sekä valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa (2021) on esitetty ammatillisen koulutuksen kehittämisestä näkemyksiä, joihin Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE suhtautuu kriittisesti. Seuraavia ehdotuksia ei tule toteuttaa.

Valtiovarainministeriö:

Osa tutkinnoista voitaisiin muuttaa kaksivuotiseksi, jotta nopeutetaan siirtymiä työelämään

Osaamisperusteisuus tulee säilyttää. Osaamisperusteisessa ammatillisessa koulutuksessa opiskeluaika määräytyy yksilöllisen opiskelutarpeen, -vauhdin sekä erityisesti nuorilla sosiaalisten taitojen kehittymisen mukaan.

Kaikissa ammatillisissa tutkinnoissa tulee säilyttää yleinen jatko-opintokelpoisuus. Kaksivuotiset tutkinnot romuttaisivat tämän. Ei säädetä tutkinnoille ajallisia pituuksia.

Hyödyntämällä tutkinnon osia voidaan tehostaa koulutusjärjestelmää sekä vastata joustavasti yksilön ja työelämän tarpeisiin. Koulutusta on mahdollista toteuttaa työssä ja sen ohella. Jopa säännellyissä ammateissa kelpoisuus voidaan määritellä tutkinnon osien avulla, esimerkiksi hoiva-avustaja.

Valtionvarainministeriö:

Leikataan aiemmin ammatillisen tutkinnon suorittaneisiin kohdistettua rahoitusta tai asetetaan lukukausimaksut, jollei päällekkäiskoulutus muutoin vähene

Työelämän osaamis- ja työvoimatarpeet muuttuvat nopeasti. Ammatissa on vaikea selvitä ilman jatkuvaa oman osaamisen kehittämistä. Korkeakoulutuksen sijaan monelle ammattiosaajalle luonteva väylä osaamistasonsa nostamiseen on ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaminen.

Työllistyminen tai muuttuvan työn vaatimuksista selviytyminen voi vaatia uuden tutkinnon suorittamista. Myös korkeakoulututkinnon suorittaneella tulee olla tarvelähtöinen mahdollisuus suorittaa ammatillinen tutkinto.

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

Ammatillisen koulutuksen rahoitus jaetaan kahteen osaan, oppivelvollisten rahoitukseen ja jatkuvan oppimisen rahoitukseen

**AMKEN
näkemys**

Säilytetään ammatillisen koulutuksen rahoitus yleiskatteellisena kokonaisuutena, jolloin ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi toteuttaa joustavasti toimintaansa työelämä- ja opiskelija-asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Suomessa on 160 000 20–34-vuotiasta, joilla ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Moni heistä tarvitsee samoja tukitoimia kuin oppivelvolliset.

Rahoituksen jakaminen lisää merkittävästi hallinnollista taakkaa ja voi johtaa koulutuksen järjestämisen epätarkoituksenmukaiseen tehottomuuteen.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKElla on 86 jäsentä, joista 56 % on yksityisiä ja 44 % kuntia tai kuntayhtymiä. AMKEN jäsenet edustavat noin 98 % opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella opiskelevista nuorista ja aikuisista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä rakenteeseen muodostetaan vahvoja alueellisia ammatti-instituutteja

**AMKEN
näkemys**

Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksissä ammatti-instituuteista on jäänyt epäselväksi niiden tarkoitus, tehtävä, toimintamuoto sekä suhde muihin ammatillisen koulutuksen järjestäjiin.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä rakennetta kehitettäessä tulee säilyttää monituottajamalli (järjestäjäneutraaliteetti), jossa kaikilla toimijoilla on yhdenvertainen asema koulutuksen järjestämisessä.

Määrällinen järjestäjä rakenteen kehittäminen tulee tehdä alueiden väestökehityksen, työ- ja elinkeinoelämän tarpeiden sekä toiminnallisen kyvykkyyden perusteella.

Lähteet:

Valtiovarainministeriön julkisen talouden meno- ja rakennekartoitus 2023 <https://vm.fi/-/meno-ja-rakennekartoitus-seka-verokartoitus-2023>

Opetus- ja kulttuuriministeriön virkanäkemys 2023 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164635>

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko 2021 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>